

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 27 czerwca 2017 r.

Pozycja 116

POSTANOWIENIE z dnia 20 czerwca 2017 r. Sygn. akt Ts 197/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Leon Kieres – przewodniczący i sprawozdawca
Lech Morawski
Mariusz Muszyński,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 listopada 2016 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej Sp. z o.o. z siedzibą w T.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 13 września 2016 r. (data nadania) Sp. z o.o. z siedzibą w T. (dalej: skarżąca) zakwestionowała zgodność z art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 w zw. z art. 32 ust. 1, art. 176 i art. 78 Konstytucji: po pierwsze, art. 394¹ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz.101, ze zm.; dalej: k.p.c.) w zakresie, w jakim przepis ten „nie przewiduje zażalenia do Sądu Najwyższego na postanowienie sądu drugiej instancji o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania w sprawach, w których nie przysługuje skarga kasacyjna”; po drugie, art. 405 k.p.c. w zakresie, w jakim przewiduje on, że „postanowienie sądu wyższej instancji o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania jest postanowieniem sądu drugiej instancji, od którego w sprawach, w których nie przysługuje skarga kasacyjna, nie przysługuje zażalenie”; po trzecie, art. 406 k.p.c. w zakresie, w jakim norma z niego wynikająca „nie pozwala (...) na stosowanie przepisu art. 394 kpc wobec postanowienia o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania”.

Postanowieniem z 30 listopada 2016 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącej 7 grudnia 2016 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Ustalił, że istota zarzutów skarżącego dotyczyła niemożności zaskarżenia postanowienia o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania, w sytuacji, gdy postępowanie, którego skarga dotyczy, zostało zakończone prawomocnym orzeczeniem sądu drugiej instancji, a stronie nie przysługuje prawo do wniesienia skargi kasacyjnej. Wobec tożsamości podniesionych w skardze zarzutów z tymi, które zostały rozstrzygnięte w wyroku TK z 12 stycznia 2010 r. (sygn. akt SK 2/09, OTK ZU nr 1/A/2010, poz. 1) Trybunał stwierdził, że w odniesie-

niu do art. 394¹ § 2 k.p.c. zachodzi przesłanka *ne bis in idem*. Jednocześnie uznał, że uzasadnienie wyroku w sprawie SK 2/09 nie pozostaje prawnie obojętne dla oceny zarzutów dotyczących art. 405 k.p.c. i 406 k.p.c., gdyż w jej świetle podniesione przez skarżącą kwestie nie budziły wątpliwości konstytucyjnych. Skutkowało to stwierdzeniem przez Trybunał oczywistej bezzasadności zarzutów dotyczących zgodności art. 405 k.p.c. i 406 k.p.c. z art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 w zw. z art. 32 ust. 1, art. 176 i art. 78 Konstytucji

Na postanowienie z 30 listopada 2016 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej skarżąca wniosła – w ustawowym terminie – zażalenie, w którym wskazała, że w jej ocenie Trybunał nieprawidłowo stwierdził, że zaszła przesłanka *ne bis in idem*. Zdaniem skarżącej zakres zaskarżenia skargi jest inny niż w wyroku w sprawie SK 2/09, gdyż obejmuje dodatkowo art. 405 i 406 k.p.c. W jej przekonaniu wyznaczenie szerszego zakresu zaskarżenia uniemożliwia stwierdzenie istnienia przesłanki *ne bis in idem*. Jak podnosi, „zarówno przepis art. 405 jak i art. 406 [k.p.c.], nie były przedmiotem wskazanego wyroku, ani też w sprawie nie były rozpatrywane pod kątem ich zgodności z Konstytucją, a w szczególności pod kątem ich zgodności z art. 32 ust. 1 Konstytucji.” Ponadto skarżąca dowodzi, że zasadniczą kwestią, którą powinien rozstrzygnąć Trybunał Konstytucyjny, jest problem zgodność art. 405 i 406 k.p.c. z wynikającą z art. 32 ust. 1 Konstytucji zasadą równości.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2074) do postępowań przed Trybunałem wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: ustawa o TK) stosuje się przepisy tej ustawy. Skoro postępowanie zainicjowane rozpatrywaną skargą nie zostało zakończone przed 3 stycznia 2017 r., tj. dniem wejścia w życie ustawy o TK, to zarówno wstępne, jak i merytoryczne rozpoznanie tej skargi określają przepisy ustawy o TK.

Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy o TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w zw. z art. 61 ust. 5-8 ustawy o TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

Przechodząc do oceny wniesionego środka zaskarżenia, Trybunał w niniejszym składzie stwierdza, że skarżący zdaje się nie dostrzegać, że ustalenie zaistnienia przesłanki *ne bis in idem* dotyczyło jedynie zarzutów odnoszących się do art. 394¹ § 2 k.p.c., nie zaś – jak twierdzi skarżąca – również podniesionych przez nią zarzutów sformułowanych wobec art. 405 i art. 406 k.p.c.

W sprawie skarżącej istota zarzutów dotyczyła zagadnienia prawnego rozstrzygniętego przez Trybunał w wyroku w sprawie SK 2/09. Skoro skarżąca nie podważyła ocen dokonanych we wskazanym orzeczeniu, to w tym zakresie zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Na uwzględnienie nie zasługują także zarzuty zażalenia w części dotyczącej art. 405 i 406 k.p.c. W stosunku do powołanych przepisów Trybunał w postanowieniu z 30 listopada 2016 r. stwierdził oczywistą bezzasadność sformułowanych zarzutów. Trybunał zwraca uwagę na to, że argumentacja zawarta we wniesionym środku zaskarżenia zmierza jedynie do wykazania konieczności kontroli zgodności tych przepisów z zasadą równości wynikającą z art. 32 ust. 1 Konstytucji. Zażalenie nie wnosi zaś żadnych nowych merytorycznych treści,

mających wykazać nieprawidłowość przyjętej podstawy odmowy w tym zakresie. Nieustosunkowanie się w zażaleniu do oczywistej bezzasadności jako podstawy odmowy powoduje, że nie została ona podważona, a to wyklucza możliwość uwzględnienia zażalenia.

Powyższej oceny nie zmienia akcentowana przez skarżącą w zażaleniu konieczność kontroli zgodności art. 405 i 406 k.p.c. z zasadą równości wyrażoną w art. 32 ust. 1 Konstytucji. Trybunał zauważa, że we wniesionym zażaleniu skarżąca wskazuje, odmiennie niż w skardze konstytucyjnej, art. 32 ust. 1 Konstytucji jako samodzielny wzorzec kontroli. Trybunał podkreśla, że przedmiotem postępowania zażaleniowego jest ustalenie prawidłowości odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu i na tym etapie postępowania nie można przywoływać dodatkowych, niesformułowanych wcześniej zarzutów (zob. postanowienie TK z 14 stycznia 2014 r., sygn. akt Ts 219/13, OTK ZU nr 1/B/2014, poz. 81). Podniesiony przez skarżącą zarzut nie może być zatem uwzględniony, co oznacza, że również w tym zakresie zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Jedynie na marginesie Trybunał w obecnym składzie przypomina, że – jak wyraźnie wynika z orzecznictwa konstytucyjnego – oba ustępy art. 32 Konstytucji mogą zostać powołane jako wzorce kontroli przepisów zakwestionowanych w postępowaniu skargowym jedynie jako pozostające w związku z innymi postanowieniami Konstytucji gwarantującymi konstytucyjne wolności i prawa. Jak stwierdził bowiem Trybunał w sprawie o sygn. SK 10/01, prawo do równego traktowania ma „charakter niejako prawa »drugiego stopnia« (»metaprawa«), tzn. przysługuje ono w związku z konkretnymi normami prawnymi lub innymi działaniami organów władzy publicznej, a nie w oderwaniu od nich – niejako »samoistnie«. Jeżeli te normy lub działania nie mają odniesienia do konkretnych określonych w Konstytucji wolności i praw, prawo do równego traktowania nie ma w pełni charakteru prawa konstytucyjnego, a to sprawia, że nie może ono być chronione za pomocą skargi konstytucyjnej” (postanowienie TK z 24 października 2001 r., sygn. akt SK 10/01, OTK nr 7/2001, poz. 225). Artykuł 32 Konstytucji może więc być wskazany jako wzorzec kontroli w postępowaniu skargowym tylko wówczas, gdy zostanie odniesiony do treści innych norm konstytucyjnych chroniących poszczególne wolności i prawa naruszone przez regulację kwestionowaną w skardze konstytucyjnej (zob. np. postanowienia TK z: 13 marca 2002 r., Ts 108/01, OTK ZU nr 2/B/2002, poz. 138; 15 października 2012 r., Ts 179/12, OTK ZU nr 3/B/2013, poz. 267 i cytowane tam orzecznictwo). Tym samym nawet, gdyby przyjąć – jak twierdzi skarżąca w zażaleniu – że art. 32 ust. 1 Konstytucji stanowił samodzielny wzorzec kontroli, to w tym zakresie skarga nie spełniałaby wymogów formalnych, co przesądzałoby o jej niedopuszczalności.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że wniesione zażalenie nie podważa podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, dlatego zgodnie z art. 65 ust. 8 ustawy o TK postanawia jak w sentencji.